Листи державних, громадських та церковних діячів
України, Польщі та ін. країн

Листи коронного канцлера Залуського Андрія-Хризостома із Пултуска, Варшави, Мальборка та ін. місцевостей до воєводи Руських земель Яблоновського Івана у Львові з повідомленням про новини на королівському дворі, про політичні події та особисті справи.

Оригінали.

ЦДІА УРСР у Львові

Фонд № 132

Опис № 1

Справа № 537

Почато: 12 грудня 1696 р.

Закінчено: 21 червня 1706 р.

На 51 **аркушах**

Ук. ТУ № 58. Львів. Зам. 3453—15 000. 1979 р.

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Wojewodo Wołhyński
Móy Wielce Mći Panie y Bracie.

Niezaskarzi na mnię y na się Assignatarii od Jmci Pana Krzakowskiego do Biskupstwa mego przysłani, kiedy nie tylko do tąd nieodczuwali się ale pacificam possessionem na Zimę P.P. Towarzyskim pozwolili, którzy tak niedyskretni że nawet to Miasto, gdzie rezyduię na Chorągiew JmP Chorążego Łukowskiego naznaczyli. Dałci bym ia odpor y Deputatom a podobno y Chorągwiom, ale niemaiąc przykładu od nikogo z Swieckich, nad to boiąc się żeby nierzeczono, bella gerant fortes, curet Sua Sacra Sacerdos a nakoniec obawiaiąc się za Obróceniem się w tę Stronę tak Wielkie Chorągwi, ruiny Poddanych moich zupełney

ferre muszę, quod mutare nequeo. Piszę do Jmci
Pana Krakowskiego prosząc, Ut me liberet od in-
szych, bo niepodobna y tym wystarczyć, co iuż są
nie tylko by tym co przyść maią. Indoleo WMM Pan
Instancyi iako nay goręcey. Kiedy nas bronić niechce-
cie, lubo byście podobno y mogli, to musiemy pati, quod
necessitas iubet. Nieodmienney się zatym WMM
Pana Dobrodzieyskiey Łasce iestem w Buszynkow d. 12
Xbris 1696.

WMM Pana

[illegible] se godzi [illegible]
Jey P. Woiewodzinę [illegible] P.
y [illegible] se [illegible]
se porte?

[illegible] Sługa
[illegible]

2

Miał w Warszawie Kaznodzieia pewny kazanie na to Thema: percutiam Pastorem et dispergentur Oves y applicował, że gdyby w Samborze rospruszono, do więzenia pobrano, Iureq suo buława vteret, mogły by się vesperæ Siculæ wszędzie odprawić, albo tez Officyerowie do Kompaniey przyiechawszy, reducerent ad obedientiam, y tak exemplo Litwy laudatiſsimo wszędzie, reducerent aspera, alias gdy z tamtąd ręce założone będą, gdy timida consilia słuchane będą, gdy generosa reycient, nie tylko w Wdztwach credyt diminuet co raz to bardziey, ale ieſzcze zupełnieysza timenda exauthoracya. Zelosiſsime pro affectu ten Kaznodzieia summis rationibus to deducebat. Day że Boże żeby mogł persuadere dictione to, co iest perquam neceſsarium.

3 ~~5~~

Jasnie Wielmożne
Jmci Panu Woiewodzie
Wolhynskiemu Moie:
mu Wielce Mciemu
Panu y Bratu:

we Lwowie

Jasnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Wołhynski
Moy Wielce Mći Panie y Bracie.

Wziałem z przeszłey poczty Pisanie od WMM Pana y z teraznieyszey spodziewam się teyże WMM Pana łaski uniżenie dziękuię że non continet manum Tuam w zaczętey ze mną correspondencyi. Na Trybunał Skarbowy lubo za od wielu invitor, przecież pewnieysza to, że nan nie poiadę gdy non uniformes Woiewodztwo ziem Deputatow Sensus, iedni obieraią Commisarzow drudzy nie. A mnie quis fructus w tak daleki kray zatłuc się, tak drogi iako mam wiadomosc że y o pożywienie dla koni trudno, kosztowac się et nihil operari, res odiosa; y w tym tu Choryzoncie Mazury nieobrały Commissarzow, powątpiwam tedy aby pewnie doſzedł namieniony Trybunał. Kiedy WMMPana curiositas bierze czytać te scripta, o których przeszłey poczty namieniłem, lubom ie kazał zarzucić (bo te bardziey confundunt Remp.) ad requisitionem WMMPana adjungo teraźnieysze. A zatym imminentia Natalitia Festa Salvatoris Nostri ex plano cordis powinszowawszy WMMPanu, Życzę uprzeymie aby s podobne solennitates ad centenarium annorum decursum przy zdrowiu zupełnym y wszelkich szczęśliwościach celebrare mógł. Skracam pisania, bo złe przeprawy y trudne przez rzeki boię się intermissyi poczty, iestem nieodmienny. W Pułtusku d. 15. Xbris 1696.

WMMPana

uprzeymie życzliwy brat

y uniż. sługa

Jaśnie Wielmożny Mci Panie Woiewodo Wołyński
Moy Wielce Mci Panie y Bracie.

Za poczta przy Liście od WMM Pana Deklaracye authentyczne mi przyniosła Commiſsyi Lwowskich. Za oboie dziękuię Vniżenie WMM Panu, y nie mniey za uczynioną nadzieię, że media efficacia do rozwiązania macie WMM Panowie, prosperet Pan Bog his votis et expectationi publicae adferat solatium. JMci Pana Krakowskiego zaś, iako y samego WMM Pana perennabit gloria z tąd, ktorą y ia sam deprædicabo, Czekamy tedy erectis auribus redivivam quietem. Iuż też y po Radzie Warszawskiey, ktorą do tego czasu ex multis ponderosis rationibus odbdzye

musiałbył Xiąże Imć Kardynał: ta iednak
ledwie nie Principalis, że obiecowano prawie
zapewne, iż JP. Związkowi uważywszy error
swoy w Samborze popełniony przez nierozwiąza-
nie się za tak dobremi in rem suam kondycyjami,
y biorąc w reflexyą dalsze consequencye brali się
mieli do resipiscencyi y wysłania Posłów, ale
to intentum odmieniło się, bo non comparuerunt.
Więc modernum Consilium insistendo authoritati
obudwu Commissyi Lwowskich niedaiąc ultra Jus
Sceleri conclusit wydać Uniwersały przy podpisie
od Xcia Imci Kardynała nietak utwierdzaiące
deklaracyą Commissyi Lwowskich bo te dosyć mia:
ły authoritatis à Rep: dato iako conformuiące
się ad magnos sensus et ad ipsam necessitatem. A

ieszcze zupełnie nietraiąc nadzieie, spodziewaiąc się, że tym samym flectentur et ad saniores redibunt mentes, tentare ultimarie visum est praesenti Consilio y Traktat reassumować, ktoremu dies d 25. praesentis w Samborze determinata y na ten ciż znowu lubo niewszyscy co y byli od Rzptey uproszeni będą JMM Commisarze, insuper oprocz tych inni JMM kredyt y powagę swoię maiący u Woyska do Traktatu uproszeni należeć będą. Evacuacyą z Woiewodztw wszystkich Chorągwi aby bydz mogło, JMM Commisarze curabunt, a to providendo nietylko securitati tych ktorzy ex Jure Nobilitatis pospolitym ruszeniem na Elekcyą stawać maią y powinni, ale też żeby niebyła naymnieysza przeszkoda

Ziechania się, bo przez to laederetur aequalitas, gdyby
iedne Wdztwo wolne od Żołnierzów compareret,
a drugie maiąc Gości w Domu, siedzieć miało. Ustra
cam pisania, bo co momento gdy piszę do WMM
Panów, listy od Xiążęcia Kardynała odbieram, po
ktoremi avocor ztąd do Warszawy, y com tylko
tu stanął, na odwrot zaraz przenocowawszy tylko
zabieram się w drogę. Nieodmienney miło WMM
Pana insisteo iakożkolwiek pilniey łasky iestem nie
przestannie. W Pułtusku 18. Aprilis 1697. A°.

[illegible] Bogu ze y [illegible] y [illegible] ne [illegible]. a
[illegible] ne dawni a [illegible] ne [illegible]
se było. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] o se [illegible] ne
[illegible] [illegible] [illegible] se wszystkie dobre [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] P. Jordan z P. [illegible]
[illegible] przyiaciel, [illegible] po [illegible] żadne po
w [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
se [illegible] y [illegible] y [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. ale [illegible] y [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] se [illegible] [illegible] se [illegible] ne be
[illegible] y [illegible] a [illegible] [illegible] nie
[illegible]. [illegible] z [illegible]

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Wołyński
Moy Wielce Mći Panie y Bracie.

8

Powróciłem tu ad locum Solitudinis z Warszawy y chciałbym iuż przez ten czas terminum Electionis poprzedzaiący aliquâ frui quiete ale y na tym mieyscu czekać będę wszelkich roskazów WWMćm Pana gdy mię compellare zechcesz nieodmienną łaską swoią.

JJ. Posłowie od Woyska Konfederowanego expediowani z Responsem competenter napisanym na Instrukcyą z sobą przywiezioną. A ponieważ y ore publicè in congressu wiem v

Andrzej Załuski biskup płocki.

Xcia Jmci Kardynała będących Jmciów Senato:
rów doniesli inclinationem Woyska do Expey,
y Instrukcyja idem sonat, w Bogu nadzieia
Że ten ostatni Traktat przyniesie nam publi-
cum Solatium, quod erectis auribus et manibus
elevatis do Nieba expectantes expectamus.
In defectu Nowin z tego Kąta id solum centies
millies repeto żem iest nieodmiennie nigdy.
W Pułtusku 25. Aprilis 1697.

Mam teraz [illegible] [illegible] respons na te Instrukcyą, ktorego
z essentiale [illegible] [illegible] non [illegible] ad [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] wyprowadzi ktore mają być posłane do
JK Mci Krakowskiey [illegible] od Xcia Prymasa [illegible]
[illegible] declarującą ad normam decreti [illegible] [illegible]
[illegible] od [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pieczęci
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] raz [illegible] [illegible] że
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ktore [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible] w Bogu, a nie [illegible] [illegible] [illegible]

8

dare do tego motiwa. Niech będzie się [illegible] oddalsza na
wieś et abnuo pere [illegible] correspondentej to j'a wiesniak
[illegible] mi bede. Gdy rednaili nie bede pisał, ale
postaram się bede

Anna [illegible]

Tereza [illegible]

[illegible]

J [illegible] Moreau

[illegible]

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Wołyński
Moy Wielce Mći Panie y Bracie.

Nad zwyczay opoźnia się poczta Ruska, kiedy niemogąc się iey doczekać, a lubo tædiose czekamy quod tandem sperare każecie nam WMm Panowie provenio solitâ meâ punctualitate, ktorą iako y usługi moie chętnie devoveo WMmi Panu. Przecież tu non tepide w rzeczach idziemy, przy wielu zgromadzonych Jmć PP. Senatorow, et non timida consilia ingerimus, occurrendo dalszym inconvenientiis et inaudito exemplo założoney imprezie PP. Związkowych. Radbym też momentem stanąć w Dyecezyi moiey, do ktorey pro solo luctu ziadę. Zastanę gemitum pauperum strapezowanych od PP. Związkowych, ta mię tedy czeka sollicitudo, ktora y mi iest

attingere poczyna. Czekam na poczte, z ktorey niewątpnie, że
mieć będę ordynaryinę Łaſke WMm Pana chara:
kteru Jego. A teraz Łaſce mię WMćm Pana ia:
konaypilniey Zalecywſzy, ieſtem nieprzeſtannie.
W Warſzawie d. 28: Martij 1697. A°.

P.S. Ex momento poczta Ruska przychodzi, z kto:
rey Piſanie miałem od WMćm Pana. Consilium
dilatum do pierwſzego piątku po Wielkiey nocy
ponieważ maią tu accurrere JJ. Commiſarze
Związkowi et ex magnis alys rationibus. Uni:
werſały ztąd tu nie wydane inſiſtendo tamecznym
Commiſsyi Lwowskiey, bo ieſzcze in Authentico ich
nie mieliſmy. Ponieważ tedy JJ. Związkowi
non comparuerunt, a na tym Zawiſło, żebyśmy
wiedzieli quid intendant, do tego Krolowy Jeymći

bytności podczas rady zdała się niebezpieczna uchodząc contencyi między wielkiemi Ludźmi które się gotowały między naszemi [illegible] y [illegible] odłożona rada.

Ten list miał iść przez pocztę ale kiedy nie [illegible] [illegible] — postanowie — Wam P. że prędzey będzie ten mógł przez pocztę te pisze.

ex wypis[illegible] przez list Wm P. że [illegible] przyznaie [illegible] że 50 że [illegible] prawdy z [illegible] nowe [illegible] [illegible] się ter zaraz tey [illegible]. Gdy [illegible] serce [illegible]. [illegible] przednam a sam dał powody affektu mego [illegible] za [illegible] [illegible] że mieli było [illegible] [illegible] a [illegible] piękne [illegible] nowe. [illegible] za złe do [illegible] aż ter [illegible] zawsze się [illegible] [illegible] ale et in publico [illegible]

umiecie [illegible] mnie [illegible] sie nie [illegible]. [illegible]
[illegible] nie [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
z [illegible] [illegible]. [illegible]

[illegible] 28. May 67

50
12
100
50
600

40
12
80
40
480

960

4
11

Monseigneur

Piszę pocztą do WxP. że korona chce [illegible]
dane mu. [illegible] nad [illegible] było istotnie [illegible]
WxP. ale [illegible] dispensu [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] być [illegible] Podstar[illegible].
wyśradczy effekt.

Dowiaduję się teraz. że tej koronie [illegible]
[illegible] się też nie mógł rezygnować [illegible]
ale powiedział że do mnogo nie mógł [illegible]
[illegible] do P. Podstarościego do mnie [illegible]
WxP. oraz [illegible] [illegible] że nie [illegible]. [illegible]
[illegible] chciało [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] jest excusé [illegible]
[illegible] P. Skowski Konsystorskiemu [illegible]
WxP. powiedziec o [illegible]
jnem nie [illegible] piszczy [illegible]. Tegoż [illegible] uniesienie.
więc że [illegible] [illegible] napadaj [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] 28. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
47.
[illegible] [illegible]

12

Jaśnie Wielmożny Mćı Panie Woiewodo Ruski
Moy Wielce Mćı Panie y Bracie.

Wybiegłem do Diecezyi impendere iakie interstitium czasu na Quadragezimalney devocyi z Owieczkami memi. Wytchnąwszy w dzień y drugi po fatygach publicznych dnia inszego ad vicina loca wychylę się na reconciliacyą pollutarum Ecclesiarum. Z tego kąta nie podaie się copia fandi przecież poczty cursum non praescindo et in defectu nowin suppleo oświadczeniem nieodmienney moiey ku Wmu Panu Propensyi a oraz statecznej chęci do wszelkich iego roskazów będę na zawsze.

W Pułtusku d. 11. Marty 1699 Ao.

WMM Pana
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Jaśnie Wielmożny Mćі Panie Woiewodo Ruski
Moy Wielce Mćі Panie y Bracie 13

Wziąłem y z tey poszty Pisanie od WMm Pana
ktoremu punktualnie odpisuię iako y na
przeſzłe Listy. Widziwić się zas niemogę quo
errore niedochodziły moie, daiąc o sobie inſtifi
kaćyą, że na każdy List WMćm Pana pro mo-
re meo nieodtuzy się odpisałem. Że mię zas
diſpensuieſz od pisania ręką własną, za ten re-
spekt uniżenie dziękuię Luboby mię y to non
aggravaret, przeszedł Karnewał, ktoremu
et illiberalis [illegible] się muszę tamuie
[illegible]. Ale też nie bez pracy kulawey moiey [illegible]
chy przyszedł [illegible] Łapostoło [illegible]

consequens exitus apparencyom Karnewału
nastąpił, bo większe malum effugientem inse-
quebatur, gdy w Dom aggressią uczyniła kom-
pania, że Jmn skłoniła, y większe do niewczas-
su excitavit okazyę. Nieszczęśliwe te czasy
Simile fatum confirmant Jm Panu Staroście
Olszynskiemu, iako przed dwiema laty Jmć Xu
Wodzie Makowieckiemu. Billardri chorował
wczora nad wieczorem magnam exhalavit ani-
mam, dobrych Przyjaciół inexplicabili napeł-
nił żalem. W ostatni Wtorek gonitwy do pier-
ścienia na dziedzińcu Pałacu JmP. Pa Wdy Pło-
ckiego przy wielkiey apparencyi agitabantur
Były cztery dywizye, przy każdey Rotmistrz
które w odmienney barwie z Hiszpańska w
Stroiu ludos exercuerunt. Kosl Jmći Królewico-

wie Jmm Xiężne Jmć Podkanclerzy Rotmistrza-
mi. Jednym słowem zakonczył się ten czas
Mięsopustny Vario Rerum genere. Sekreta-
ryi Koronney deklaracyą dała Jmć Xiądz
Bohumowi. Clades tak wielka illata
od nieprzyjaciela i w tak głębokim kraiu
iże czambułował nieszczęśliwość wielka, bar-
dzo potrwożyła nas ta wiadomość niedobra.
Łasce mię zatym WMM Pana nieodmienney
Jako nayjpilniey oddaię y iestem nieporuszenie
w Warszawie d. 4 Marcy 1699.

WMM Pana

Ja ukłon na ręce z ta
przy składam.

[illegible] brat y
wierny sługa
[illegible]

Jaśnie Wielmożnemu Jmci
18
Panu Woiewodzie Ru-
skiemu Mmu Wielce
Miłemu Panu y Bratu

Od Jmci X Biskupa
Płockiego.

We Lwowie

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Wojewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Brat

16

Zbliżyłem się tu na Generał intrzeyszy
Malborski o ktorym ieſzcze niemaſz co
pisać chyba w Poſtscripcie ieżeli poczta
nie tak prędko wybieży ktora przecurret
zaczęcie Generału. Memor zas będę offi-
cyi mei nie opuſzczam y tey poszły bez
ukłonu mego WM M Panu. Trakt
drogi do Malborka przypadł mi na niektore
Miaſta osobliwie Brondzberk Elbląg y
Hamburk gdzie Cathedra moia wszędzie
cum applauſibus przyięty iestem singulari-
ter cum Confratribus mutuo cieſzyłem się
zamże w Cathedrze eſsentialia absolu

przysięgszy Capitule a Wiazd Solenny odłożyłem commodiori tempori. Łasce mię zatym nieodmienney WMM Pana iako naypilniey insinuię, y iestem na całe Życie

WMM Pana

W Kienixdorfie pod Malborkiem d. 18. Septembris 1699.

[illegible] Brat y

[illegible] Sługa

[illegible]

[illegible]

ur i vpleming Lesky styp.

Jasnie Wielmożnemu Jmci
Panu Woiewodzie Ru-
skiemu Moiemu Wielce
Miłemu Panu y Bratu

W Lwowie

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy Wielce Mćiu Panie y Bracie.

19

Retyrowałem się tu z Malborka po zerwanym tamecznym onegday Generale na ktorym y do obrania nowego Marszałka nie przyszło. Z wielu zas racyi, ta naybardziey per odium ieden ku drugiemu terminum iego felicem nie dopuscili. Accessit do tego Emulaciya do Laski miedzy Jm Pn Starostą Starogarskim Synem Jm Pa Woiewody Chełminskiego a Jm Pn Derpowskim; innych znowu ambitus do wystawienia się za Commissarza do [illegible] &c. Względem zas Indigenatu, iako [illegible] y Jm Xdz Biskup Chełminski dispositis adversorum plane animos ad assensum per varia placandi genera Ziednaliſmy sobie y do tego Nas ciągneli, aby na początku zaraz przyſtąpiliſmy. Jednak pensatis rebus zgodziliſmy ſię aby czekać dłużey, aniżeli otrzymawszy Indygenat, cierpieć zaraz immediate zerwany Generał (ponieważ eventus iego cale był niepewny z wielu circumſtancyi) za pierwszą bytnością naſzą, y Prezydencyi moiey. JmPan Wda Inowłocławſki iadąc do Gdańſka mimo iazdem wſtąpił do Malborka; a tegoż dnia ziechał był y JmPan Wda Malborſki, u ktorego będąc na wizycie y tam zastawszy frequentiam tak Senatorow iako y Szlachty Seymikowey, niedobrze trafił kiedy wielky od niey odnioſł confuzyą y gdyby Moderatores

20

nieznaydowali się, ktorzy tamowali furentem offensorum impetum, ac tum esset de eo. Tych zatym lubo nie dobrych nowin communikuię przy zwykłym moim ukłonie WMćiM Panu ktorego się łasce nieodmienney oddaię, y iestem na zawsze.

W Heilsberku d 28 9bris 1699 aº.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] będzie się [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

Jestem [illegible] [illegible]
z [illegible] [illegible]
[illegible]

Jaśnie Wielmożny Mci Panie Woiewodo Wołhynski
Moÿ Wielce Mci Panie y Bracie.

Wielki document nieodmienneÿ Łaski WMM Pana, gdÿ mię stateczny dignari raczÿsz correspondencyą, za ktorą winne WMM Panu przÿ exhibicÿi uniżonośći moieÿ niosę podziękowanie, par quoq studium et omnem promptitudinem do wszelkich roskazow WMM Pana profiteor. Ja wziąwszÿ pewną wiadomość z Litwÿ doniesioną, że Związkowi tameczni będąc przyciśnieni od woÿska im przeciwnego Podlasiem y Mazowszem, (gdzie potior pars Dobr moich w Biskupstwie) przerzynać się ku Żmudzi zamyślaią, zbiegłem tu na dzień ad capiendum consilium u Xiażęcia JMci Kardynała, myśląc o sobie abÿ Biskupstwo moie non cedat desolationi. Wsiadam zaraz do [illegible] daley [illegible] że się [illegible]

[illegible] WMM Pana [illegible]
[illegible]
[illegible] z całym sercem [illegible]
[illegible]

Iasnie Wielmoznemu Iego
Mosci Panu Woiewodzie
Ruskiemu Memu Wielce
Mosc Panu y Bratu.

w Lwowie.

1699.

Jasnie Wielmozny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Jako mi cięszka rzecz była przez tak długi czas oddalenia się WMMP. dulciſsimâ privari correspondentiâ, tak gdy teraz exoptato biorę nuncio o ſzczęśliwym powrocie y o fortunnym JMPaniey Woiewodziney rozwiązaniu, utrumq; z całego ſerca winszuię mihiq; gaudeo. Chętnie reaſſumo intermiſſo officio, y lubo ex hac ſolitudine plerumq; nie masz co pisac, za radą ſtarego Cicerona, hoc ſaltim ſcribam quod nihil ſcribendum habeam. Juzem był w drodze ku Warszawie dla prywatnych moich Interessow, ale nagła indispositia zdrowia tak mnie napadła, żem musiał obleć, to tylko szczęście że nie w Karczmie, ale w iednym na pograniczu Biskupstwa mego Zamku, zkąd lubo w słabym zdrowiu odzywam się WMM Panu nie maiąc oznaymić tylko to, że tu dziś konie przeszły JM Pana Podczaszego Koronnego, który iako mi piszą, poiechał do Królewca. W tych dniach reassumptia ex Limitatione Generału Pruskiego, ale mu nie dobrze tuszą. O wyieździe Króla JMci z Warszawy circa 6 Februarij miałem wiadomość, y zaraz się modlić każę aby P. Bóg dał tyle rady y mocy, żeby y Nieprzyiaciół postronnych pokonał y interna odia tak strasznie zawzięte inter Cives uspokoił, żebyśmy mogli

21

widzieć pacem in rebus nostris. Więcey nie maiąc iestem
w Zborku d. 19 February 1701.

Słyszę się ter WM Pa. że JW Xiężny Jm. nie
mając respektu na tak wiele przesyłanych [illegible]
a teraz nowo [illegible] ze przeszłego czasu, to [illegible]
[illegible] nie tey [illegible] -do [illegible] y [illegible]
do [illegible] remeant, [illegible] sec. per.
[illegible] dla [illegible] JP.
[illegible] Ruszyskim. [illegible] Jak znajdę
[illegible] nedatai ku concordatio. Jak znajdę
[illegible] agendi z W. Commendantem y regimen
[illegible], ale się obawiam zeby był [illegible] pożytku
a mnie nie szkoda. Do [illegible] WM Pana tym
razem, to Bóg raczy widzieć pomyślenie wasze
wiedzieć, y niedasmi tedy się nie dziwię tak
[illegible] et pro commodo.

Kłaniam się Dobrodzieiowi
uniżenie.

[illegible] Sługa [illegible]

JmP. Wdā Ruski.

Jasnie Wielmoznemu JMći
Panu Woiewodzie Ruskiemu
Memu wielce Mćiemu Panu y Bra
ta

we Lwowie.

Jaśnie Wielmożny MPanie Woiewodo Ruski
Moy wielce MPanie y Bracie.

Pisanie WMMPana de d. 13 Aprilis doszło mnie, ktore sobie za dokument nieodmienney iego przeciwko mnie odbieram łaski. Czekam cum impatientia przyszłey poczty, abym wiedział iako Generał Ruski cedet, lubo firmiter credo, że a dexteritate WMMPana szczęśliwie rzeczy się tam et pro bono publico zakończą. Był u mnie wczora JMPan Kasztellan Chełminski, ktory mi powiedział że lubo JMPan Wda Malborski wyiechał z Warszawy dla Generału, przecięż barziey go życzy widzieć zerwany niż dokończony, bo się podobno niektorych obawia, ktorychby trudno w Posełstwie przeskoczyć, niewiemże co z nim będzie.

Donoszę WMMPanu wielką moię pociechę, że w Niedzielę

Jędrzej Chryzostom Załuski
bisk. warmiński

przesztą dziewięć moich domowych Lutrow publica haeresis abiuradnem uczynili. Dziś ich w kościele Bslim św. Woyciecha bierzmować będę. Ktorey nie maiąc iestem w Heilsberku d. 23 April A. 1701.

WMM Pana

Jako życzliwy Brat

y Sługa uniżony

Załuski B.

~~9~~
27

Jasnie Wielmożnemu
JMſci Panu Woiewodzie
Ruſkiemu Memu wielce
Mſciemu Panu y Bratu

we Lwowie:

~~12~~
28

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Ze data 26 8bris odebrałem pisanie WMM Pana. Nie omieszkałem y ia, kiedy mi fortuna e vicino non permisit dzień tey pociechy votis prosequi, życząc iako Mći Dobrodzieiowi tak y wszytkim młodszym benedictiones desuper infinitas. Po fatygach zas y weselney y pracowitych na Kommissyey zbliża się Seym, od ktorego iuz tez rozumiem WMM Pan nie będzieszże się mogł wyśliznąc, a zatym y mnie dostanie się serdecznie amplecti WMM Pana, luboć zgoda Litewska iniquo Reip. fato zerwana nic dobrego nie obiecuie, chyba że to remedium ktore w Instructiey na Seym propinatur uzdrowi wszytkie Rzeczypospolitey choroby, o co ia tu przy zaczętym 1ma 9bris Jubileuszu gorąco Pana Boga będę prosił, a teraz nie maiąc co donieść, nieodmienney się Braterskiey WMM Pana iako naypilniey zalecam łasce y iestem w Heilsberku d. 5. 9bris A. 1701.

WMM Pana

[illegible] Brat
y sługa

Jasnie Wielmoznemu
JMci Panu Woiewodzie
Ruskiemu Memu wielce
Mſciemu Panu y Bratu.

Iaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Niechże P. Bóg błogosławi tych, ktorzy Krolowi Panu y Oyczyźnie ſłużą pro Maieſtate fortiter, pro Libertate ordando generose. Iak rozumiem ze z tego Generału gdzie ſię WMM Pan wybierałeś, podobne będą proposite insigni. Z Wielkiey Polski miałem tą pocztą Relacyą zacnego ſeymiku y przypomniałem ſobie Inſcriptią, ktorąmem czytał gdzieś na dzwonie, quo voco non venio, iunaczyli ſię tam JchMość przedtym et claſsicum canere videbantur, teraz zas videntur mutare ſententiam, jeżeli in melius non meum eſt iudicare. Mało zas ſeymikow widzę ſię zerwało y podobno ciężko będzie reſuscitare hunc Lazarum. Alec ia o tym myslić niechcę, iż to podczas ſwiętego Iubileuszu, gdzie barziey duszy in perivato, niż negotiis in publicum litare trzeba. A teraz się nieodmienney Braterskiey WMM Pana iako naypilniey zalecam łasce y iestem w Heilsberku d. 19 Novembris A. 1701

WMM Pana

[illegible]

y [illegible] sługa

A. B. Warmiński

Jaśnie Wielmożnemu
JMści Panu Woiewodzie Ru
skiemu Memu wielce Mściwemu
Panu y Bratu

we Lwowie.

Jasnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski.
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Smierci tak niewczesney św. pam. JmP. Kasztellana Wilenskiego serdeczniem y ia tu załował et litavi animæ eius, imaginuię zas sobie iaki zal bydz musiał JmDobrodzieia y WMMPanow, competitorow gwałt widzę etiam do tego, co nie wakuie, ale azasię przecię utrzyma, w czym y ia służyć będę iakom powinien.
Tekieli causa et fomes malorum że taką nagrodę otrzymuie nie dziwuię się, bo pomsta Boska labo często nierychło, przecięż crimina non sinit esse impunita.
General nasz Pruski chcą widzę na nogach postawić JmPan Wda Malborski naznaczaiąc nań dzień 18 curren. day P. Boże aby intencya tego skutek wzięła pożądany. O inszych Seymikach wiem że WMMPan genuinam masz informationem, w czym non moror, a podczas św. Jubileuszu nie maiąc czasu zbytnie, bo ludzi wielka codzien zgraia, nieodmienney się WMMPana

iako naypilniey zalecam łaske y ieſtem w Gutsztadzie
d. 3 Xbris A. 1701.

WMW Pana

Zyczliwy Brat

y Sługa

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Po odprawioney szczęśliwie Radzie, co żywo ku domowi iedni iuż odiechali, drudzy się wybieraią, y iabym rad na ſwięta do domu, ieżeli mi pozwolą expedycye, ktore się gotuią na ſeymiki, bo te radbym iako nayprędzey wyprawił, lubo dotychczas ieſzcze się Krol JMć nie determinował, ktorego dnia ma ie indicere. Sądy też ktorem w ſobotę zaczął, zabawić mnie muszą, y tak ieſzcze niewiem gdzie ſwięta odprawowac przyidzie, ktorych z całego ſerca WMM Panu powinszowawszy, iego się nieodmienney Braterskiey iako naypilniey zalecam łasce y ieſtem. w Toruniu d. 18 Xbris A. 1702.

WMM Pana
[illegible] Brat
y sługa

Jasnie Wielmoznemu
JMſci Panu Woiewodzie Ru
ſkiemu Memu wielce Mſciemu
Panu y Bratu.

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Jako przeszłego tygodnia w dzień ſamey Narodzenia Pańskiego uroczystości, tak y dziś w dzień pierwszy Nowego Roku ſamo nabożeństwo nie pozwala długo pisać. Wzbudza iednak ſzczere in applausum vota, życząc WMM Panu z całego ſerca wszelkiego Boskiego błogosławieństwa na ten Rok uwnam ſzczęśliwszy niż był przedtym dla Oyczyzny, zaczynaiący się. Stąd oznaymić nie masz co, oprocz tego, że JMX. Biskup y JMP. Woiewoda Chełminscy przyiechali tu dla powinszowania Nowego Roku Krolowi JMći y dla Interessow Prowincyey Pruskiey. Dziś Krol JMć kazał nam bydź wszytkim u siebie na obiedzie. Więcey nie maiąc nieodmien-

ney się Braterskiey WMM Pana iako naypilniey
zalecam łaske y iestem. w Toruniu d 1. Januar
d 1703.

WMM Pana

[illegible] Brat

W[illegible] sługa

[illegible]

dla Boga [illegible]
[illegible]
[illegible]

316 18

Jasnie Wielmoznemu Jmći Panu
Woiewodzie Ruskiemu Memu
wielce Mściemu Panu y Bratu

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Choćby kto chciał cokolwiek ztąd oznaymić, to albo nie śmie w teraźnieyszych coniunkturach, albo nie powinien choćby co wiedział. I poczta nie wychodzi ani wychodzić powinna tylko cum simplici et antiquo complemento - Si vales bene est. Zkąd tąd wyglądamy wiadomości, według których miarkować się powinniśmy. A to te ustawiczne deszcze y ſłoty, dziś iednak poczyna bydź mróz, day Boże aby dłużey trwał dla drog lepszych. Więcey nie maiąc nieodmienney się Braterskiey WMMPana iako naypilniey zalecam łasce y ieſtem. W Toruniu d. 13. Januarij A. 1703.

[illegible] [illegible] nie słuszne [illegible] [illegible] [illegible] ale [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Pana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] WMP. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Jasnie Wielmożnemu JMści
Panu Woiewodzie Ruskiemu
Memu wielce Mściwemu Panu y
Bratu.

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy Wielce Mći Panie y Bracie.

I dla Jubileuszu, y dla iakiego wytchnienia bo iuż Człowiek ledwo żyie, y dla obmyślenia iakiegokolwiek Supplementu, bo tu z kupą Ludzi y Koni przytrudniwszy Rezydenta, uprosiłem się na kilka dni, dawszy słowo że powrocę prędko. Jeżeli tedy na przyszłą pocztę nie odezwę się WMM Panu proszę non accuses impunctualitatis, dochodzić mię iednak Listy będą, bom zlecił JMci Rezydentowi memu, aby mi wszystkich listow z poczt będzie odsyłał. Więcey nie maiąc nieodmienny zostaię bratersky WMM Pana zalecam Łasce y iestem. w Toruniu d. 18. Jan. 1703

WMM Pana

Cały Brat i
Sługa uniżony

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mći Panie y Bracie.

Niechcąc y nie mogąc długo się bawić, na kilka dni się tylko uprosiwszy, czynię we wszytkiem biegu to co mnie tu sprowadziło. Jubileusz na mieysca św. odprawuię, y niektore in spiritualibus et temporalibus uprzątam Interessa, abym mogł iako nayprędzey ad stationem meam powrocić, gdzie iako wszędzie iestem y będę. u św. Lipki d. 26. January A. 1703

Czekamy [illegible] skutku [illegible]. [illegible] gdzieście [illegible] źle, bo [illegible] dla Boga [illegible], y my [illegible] aby [illegible] do [illegible], bo nulla salus bello, y dopiero [illegible]

imminent nam a [illegible] długi życzą mnie
właśnie, a pewnie cum ingenti y mnie
przypadło damno, ale oczy [illegible] się prze
[illegible] nie pozwala. [illegible]
[illegible] WMM Pana.

Życzliwy brat
y sługa
[illegible]

24
VII

Jasnie Wielmożnemu JMci
Panu Woiewodzie Ruskiemu
Memu wielce Mſciemu Panu y
Bratu.

Jaśnie Wielmożny Mści Panie Woiewodo Ruski
Moy wielce Mści Panie y Bracie.

Nie dano mi nic wytchnąć, bo tydzień tylko zmieszkawszy, spiesząc muszę nazad ad Stationem meam, abym na Piątek da Bóg przyszły mógł zaiechać drogę JMci, który na tenże dzień obiecał się do Malborka. Co krótko bo też ztąd quod nunciem abest WMM Panu domoiszczy, iego się nieodmienney Braterskiey iako naypilniey zalecam łasce, y iestem. w Gutsztadzie d. 31 Januarij A. 1707.

dla Boga myślcie WMMPP zawsze [illegible]
[illegible] dobre [illegible]
[illegible]

WMM PP
[illegible] brat y
[illegible] sługa

Jaśnie Wielmożnemu Jmci Panu
Wojewodzic Ruskiemu Memu
Wielce Mśc Panu y Bratu

we Lwowie

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski
Móy Wielce Mći Panie y Bracie.

Już od trzech poczt nie miałem nic od WMćMPana. Nie rozumiem o niełasce wierney punctualitati, a zatym nieszczęście to praesenti miserando Statui przypisawszy, z zwykłą moią odzywam się WMćM Panu ad more et usu observantią. —
Jam tu stanął w Sobotę przed wieczorem, y zastałem Xcia Jmći zdrowego, et summa applicationem widzę ad praesentem rerum Statum, życząc sobie quoquo modo utrapioną tę Oyczyznę ab ulteriori zewsząd pressura uwolnić. —

Odprawuiemy tu Mięsopusty, Lubo in parva quantitate, przecięż byłyby wesołe, gdyby status teraznieyszy miłey Oyczyzny naszey, et cura futurorum gaudia Nostra non temperaret. W tych dniach wybieży J.K.Mć do Elbląga, gdzie zakazał et Arcus et portas omnemq pompam in primo ingressu, bo tam pierwszy raz będzie, Regibus exstrui solitas. Tam dispositis rebus, et securitate mieyscu provisa, tak rozumiem że divertet ad bonum Consilio determinandum, bo dotąd jeszcze nie jest

destinowani. Przecięż ia rozumiem że dla wygody tych którzy ſię z Polſki zbliżą, podobno Toruń obrany będzie.
Poseł Angielſki był we Gdańsku, ſpieſzy prędko do Króla Szwedzkiego, y minie nas, nie maiąc do tutecznego Dworu żadnego commiſsum.
Czekamy tu Posłow Wielkopolſkich, którzy dość generosas Principałow ſwoich niosą propositiones, Dethroniſationem desertantów, bronić ſię chcą, y o Wici na poſpolite Ruszenie proſzą, w czym pobliższe

Woiewodztwa z nimi concordant, a
przez to Spes desperatione quaesita
meliorum. Co poufale WMMPanu
donoszę ciego się niezmienney braterskiey
iakowey przyiaźni zalecam także y iestem
w Malborku d. 26. febr. 703.

brat y sługa WM Pana
[illegible]

30

16

Jaśnie Wielmożnemu Jmći
Panu Woiewodzie Ruskiemu
MMMćm Panu y Bratu.

w Lwowie

Jaśnie Wielmożny Mći Panie Woiewodo Ruski,
Moy Wielce Mći Panie y Bracie.

Pocieszyła nas niesłychanie pożądana wia,domość z Warszawy o declaratiey Krola Jmći Szwedzkiego że iuż inclinat do Pokoiu. Dałby Bog aby szczera wola et conditiones honesta in partem nostram bydz mogły, ieżeli bydz nie mogą utiles.
Mieli audientią przed wczorayszem dniem Wielkopolscy, wczora Sieradzcy Posłowie cum magna affektu ku JKMści & zeli in publicum expressione. Obadwa nihil magis quam Martem spirant. Rada, ktora d. 16. Martij imminet tu się w Malborku odprawowac podobno będzie. Więcy nie maiąc bratersky się WMMPa zaleca Za se y iestem. w Malborku d. 24. febr. 703

WMMPa
[illegible]
[illegible]

28

48

Jasnie Wielmożnemu Jmći
Panu Woiewodzie Ruskie-
mu MMWm Jmcie Panu y Bratu

we Lwowie

Jaśnie Wielmożny Mść Panie Woiewodo Ruski
Mnie Wielce Mść Panie y Bracie.

Gdybym nie miał pisać tylko to cokolwiek occurrit nowego, musiałbym ex hac sollitudine nie iedną opuscic poczty, nie znayduiąc nic godnego do oznaymienia. Ale że nauczyłem się w starym Cyceronie ut scribam id ipsum, quod nihil sit ad scribendum, odzywam się WMMćP. prosząc abyś in defectu nowych ~~tym~~ starą: [illegible] kontentował się wiadomością żem iest.

w Hekberku d. 2[illegible]. Julij. 1700

Z Assaua wanb de dat 7. July. wuk meiga res
deaue ne debyf tisk ia zas tursaa ne [illegible]
ae bo pullu fire, 7b euri f zar na zaue.
uge ze gpwaes ne adbeupf lafiro, b meri
gdz manca neit gpsely nieu nea pueubbue

Ad illam informationem o dziele hoc addendum
jest, że wiele [illegible] nie dopuści [illegible] [illegible]
[illegible] że będzie [illegible] Paryżu [illegible] [illegible]
w gdzie dosyć miejsca kupić, [illegible] dobre
[illegible] ad illud quod [illegible] [illegible]
napisać aby [illegible] prudens me
[illegible], to się [illegible] [illegible] że
[illegible] z [illegible] [illegible] mnie. Ile że [illegible]
w będzie grzeczność moja.
Że się [illegible] nadaje [illegible] [illegible]
[illegible] się [illegible] życzę [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] podpisał do Pana, y [illegible]
że [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] że z [illegible] [illegible]

mille razy komunikatu expediuję teraz od
ale on dispatch do Konferencji [illegible] [illegible] jeszcze [illegible]
Jam nie się [illegible] teraz [illegible] deliberant, że
nie było przeciwko niej myśli, ale [illegible]
[illegible] w niej gdzie się w [illegible] desenia
nieudane [illegible] lub długo. Gdy [illegible] jest
assignacji [illegible] Kanzlei do mego [illegible]
na co [illegible] [illegible] [illegible] mogą się
[illegible] dla myśli [illegible] sobie [illegible] [illegible]
aby przy [illegible] [illegible] [illegible] supple
[illegible] cała, [illegible] [illegible] w tym razie
[illegible] nie się [illegible] [illegible] exposé pro
publico, a zawsze [illegible]. Jestem
Les mains [illegible] fidèle esprise [illegible]

[illegible]
Wierny [illegible]
[illegible]
[illegible]

Jasnie Wielmożnemu
Jmſ Panu Woiewodzie Ru-
skiemu Memu Wielce Mćiw
Panu y Bratu

we Lwowê